

El testament de Carson McCullers

quaderndelesidees.press/el-testament-de-carson-mccullers/

8 d'agost de 2022

Un farmacèutic terminal que no estima ni els fills. Un jutge dement que somnia a restaurar l'esclavisme. Un negre rabiüt que menteix compulsivament. I un jove orfe i asfixiat que ni sap que és homosexual. Cap dels quatre personatges té una conversa exigent amb si mateix i cap dels quatre personatges està disposat a escoltar el que diuen els altres.

Amb un escenari com aquest pot dir-se res amb gaire fons? *Relotge sense agulles* (L'Altra Editorial, 2022) n'és la prova. Carson McCullers no només hi dona fons sinó que dona a cadascun dels personatges una dignitat que no mereix. Els tracta com Déu podria tractar els homes; amb cruesa i compassió infinites. I vistos així, amb una humanitat sense endolcir, queden redimits de mil mesquineses.

Imatge d'Imanol Buissan.

L'obra gira al voltant d'en Sherman, un negre que van abandonar de nadó en una església i que va ser abusat per l'home que el va acollir. Si és veritat el que diuen els biògrafs, que Carson McCullers no feia mai recerca perquè observant les persones ja en tenia prou, cal dir que tenia una intuïció infal·lible. Tot el que la psicologia contemporània diu sobre els nens abusats es troba resumit en Sherman. La ràbia eterna, la fantasia malaltissa, l'impuls autodestructiu.

Si a l'abús sexual hi sumem els abusos racials, tindrem la frase que aguanta la novel·la: «He de fer alguna cosa, fer alguna cosa, fer alguna cosa». Sherman ha de fer alguna cosa per trobar la mare, per venjar-se dels blancs, per fer mal a tothom que s'hi vol apropiat. Però com que l'angoixa el domina, i com que no és especialment llest ni valent, la cosa que ha de fer li va pel pedregar.

A *Relotge sense agulles* hi ha tots els punts forts de Carson McCullers. Aclimata perfectament el lector en aquell ambient sufocant i llardós de les ciutats mitjanes del sud dels Estats Units. Fon l'ambient sufocant i llardós amb el món mental dels personatges. I

agafa quatre detalls dels personatges i els va fent grans i més grans fins que li surt el quadre general.

És veritat que cap dels quatre personatges li permet comunicar el que millor sap comunicar: la soledat radical i trista de l'ànima humana, cosa que sí que li permetien dues adolescents molt adolescents com eren Mick Kelly o Frankie Addams. Em pregunto per què, per molt bo que sigui un autor, sempre hi ha una edat de l'existència que sap explicar més bé que cap altra. Potser perquè lliga més bé amb el seu sentiment de la vida? En el cas de McCullers, aquest sentiment capital és un sentir-se deixat de la mà de Déu, que les adolescents encarnen com no encarna ningú més (segurament perquè la figura més semblant al Déu omnipotent dels monoteïsmes són els pares, i els pares ja no poden protegir-nos de la vida quan som adolescents). Les nenes de dotze anys li permeten, a més, apropar-se a l'androgín que els adults perdem quan estem en edat fèrtil. «Per naturalesa, les persones són de tots dos sexes. ¿La prova? La primera joventut i la vellesa. Als homes vells les veus se'ls tornen agudes i comencen a caminar amb pas efeminat. A les dones velles les veus se'ls fan aspres i els creixen uns bigotets foscos», va escriure a *El cor és un caçador solitari* (L'Altra Editorial, 2017).

A *Relotge sense agulles* no hi ha la soledat infinita dels púbers, però hi ha un motiu que jo no li havia llegit abans: el farmacèutic es va apagant per la leucèmia i McCullers en va relatant l'esllanguiment en paral·lel a un canvi de mentalitat. No hi explica les ganes habituals de reformar-nos abans de morir sinó una cosa més subtil, una alineació amb les estacions i una reconciliació calmada amb la vida. Hi relata un canvi en la concepció del temps, com recull bé el títol de l'obra. El rellotge expressa un temps lineal: «quant de temps em dones, doctor?», pregunta el farmacèutic, i alhora n'expressa els seus límits: «No s'havien fitat més d'un minut de rellotge, però s'havia acomplert una cosa terrible i transcendental».

Imatge d'Imanol Buissan.

Com que *Relotge sense agulles* és l'última novel·la que Carson McCullers va escriure, i com que feia molt temps que estava malalta, m'imagino que relatar això va ser com visualitzar la pròpia mort. Potser encara li feia certa por i la va anar forjant, la va anar forjant, fins a desactivar-la. Fent una mena de testament. Hi ha llocs on la vida humana val menys que en altres. L'estat sudista de Geòrgia, d'on era McCullers, era un d'aquests llocs. I explicar aquesta doble veritat, que allà la vida val poc en general però que val molt per a qui és a punt de perdre-la, és molt

diffícil. A la seva intuïció infal·lible per captar els caràcters individuals cal sumar-hi una sensibilitat que és molt a prop dels orígens —dels andrògins platònics, d'una concepció circular i amoral del temps. I quan una sensibilitat primitiva és també una sensibilitat atenta al seu context, es fa el miracle i apareix una autora com Carson McCullers, que creix i creix amb cada generació de lectors per sempre més.

Anna Punsoda

Si t'ha agradat aquest article i vols rebre informació dels pròxims que publiquem, envia'ns el teu nom i el teu correu electrònic.

He llegit i acceptat les condicions establertes en l'[avís legal i política de privacitat](#).

Anna Punsoda

Anna Punsoda va néixer a Barcelona el 1985. És llicenciada en periodisme per la Universitat Ramon Llull i en filosofia per la Universitat de Barcelona, on també va cursar el màster de Pensament i Estudis Clàssics. Punsoda fa quinze anys que es dedica al periodisme cultural en diversos mitjans, com [...]

[Llegir més](#)